

Nr 74.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av visst område, tillhörande klockarbostället i Kopparbergs församling; given Stockholms slott den 27 februari 1925.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF

Olof Olsson.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 27 februari 1925.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden OLSSON, NOTHIN, HANSSON, LINDERS, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet Olsson anför:

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 21 augusti 1922 dagtecknad skrivelse har drätselkammaren i Falun, under återopande av vid ansökningen fogade utdrag av protokoll, hållna vid drätselkammarens sammanträde den 24 februari 1922, vid kyrkostämma med Stora Kopparbergs stads- och landsförsamlingar den 9 april 1922 samt vid sammanträde med stadsfullmäktige i Falun den 11 maj 1922, å stadens vägnar anhållit, bland annat, att staden måtte få till det pris, som kunde komma att bestämmas, dock ej efter högre beräkningsgrund än en krona per kvadratmeter, med äganderätt förvärva ett till Kopparbergs församlings klockarboställe hörande område om cirka 19,000 kvadratmeter, vilket område närmare angäves och med litt A. utmärkts å

Försäljning av visst område, tillhörande klockarbostället i Kopparbergs församling.

en ansökningen bifogad, av stadsingenjören i Falun Edv. Johnsson den 20 mars 1922 över bostället upprättad karta.

Till stöd för framställningen har anförts huvudsakligen följande: Enligt vederbörligen fastställd stadsplan erfordrades för utbyggnad av Hagagatan samt Klockare- och Stjernhielmsvägarna att boställets mark i ganska stor utsträckning toges i anspråk. Det vore vidare av vikt, att staden utvidgades genom byggnadsverksamhetens fortskridande kvarter efter kvarter, så att icke stora områden inom staden lämnades obebyggda, vilket skulle bliva fallet, därest del av bostället icke finge upplåtas till byggnadstomter. På grund härav vore det önskvärt, att den del av boställets område, som icke erfordrades till tomt för bostad åt vederbörande tjänst innehavare, finge upplåtas till byggnadstomter, detta så mycket mera som, enligt ett tidigare uppgjort förslag till tomtindelning, av området ifråga kunde bildas 9 byggnadstomter.

I ärendet hava yttranden avgivits av vederbörande tjänst innehavare ävensom den 13 september 1922 av domkapitlet i Västerås, den 30 september 1922 av länsstyrelsen i Falun, den 24 april 1923 av kammarkollegiet och den 13 juni 1923 av byggnadsstyrelsen.

Tjänst innehavaren har förklarat, att han, under förutsättning, att han hölles skadeslös för genom försäljningen frångångna löneinkomster, icke hade något att invända i ärendet.

Domkapitlet och länsstyrelsen hava i de av dem avgivna yttrandena tillstyrkt bifall till den i ämnet gjorda framställningen.

Kammarkollegiet har anført, bland annat, följande:

I regeringsrådet Thulins utredning angående klockar-, organist- och kantorsbefattningarna, avd. 3 sid. 294, finnes intagen redogörelse angående ifrågavarande boställe.

Vad i ärendet blivit upplyst synes kollegiet starkt tala för lämpligheten — jämväl ur boställsintressets synpunkt — av en försäljning av ifrågavarande område. Den föreslagna köpeskillingen förefaller emellertid kollegiet, även med beaktande av vad staden till motivering för sitt anbud åberopat, anmärkningsvärt låg.

Vad beträffar de delar av området, som äro avsedda att utläggas till gator, lära dessa redan jämlikt 1 kap. 14 § i lagen om fastighetsbildning i stad den 12 maj 1917 skola avstås till staden, då så påfordras. Ytterligare föreskrifter härutinnan lämnas i 1 kap. 20 § samma lag, däri stadgas, bland annat, att om mark enligt nämnda kapitel skall till stad avstås, skola i avseende därå stadgandena i lagen om expropriation i tillämpliga delar gälla under iakttagande av vad i vissa paragrafer i lagen om fastighetsbildning i stad vore stadgat.

Beträffande åter själva tomtmarken torde densamma för ernående av en mot områdets verkliga värde svarande köpeskillning lämpligen böra, utan någon förköpsrätt för staden, utbjudas å offentlig auktion. Dessförinnan lärer emellertid åtgärd böra vidtagas i syfte att tomtindelning av här ifrågavarande kvarter varder i vederbörlig ordning fastställd. De härvid uppkomna tomterna torde tjänligast böra utbjudas var för sig.

På grund av vad sålunda anförts hemställer kollegiet, det Kungl. Maj:t, som lärer finna förevarande framställning, i vad densamma rör stadens förvärvande av de delar av ifrågavarande markområde, till vilka staden jäm-

likt bestämmelser i 1 kap. lagen om fastighetsbildning i stad må äga lösenrätt, icke föranleda något Kungl. Maj:ts yttrande, täcktes föreslå riksdag och kyrkomöte medgiva, att den övriga delen av berörda område må efter tomtindelning genom länsstyrelsens i Falun försorg å offentlig vederbörligen kungjord auktion försäljas genom utbud beträffande varje tomt för sig och med bestämmelse tillika, att blivande köpeanbud skola underställas Kungl. Maj:ts prövning och godkännande.

Byggnadsstyrelsen har i sitt ovanberörda yttrande anfört:

I sitt utlåtande har kammarkollegiet tillstyrkt, att de markområden, till vilka staden ej ägde lösenrätt, finge å offentlig auktion försäljas, dock ej förrän tomtindelning inom berörda kvarter blivit fastställd. Byggnadsstyrelsen har ej heller något att för sin del invända mot den avsedda försäljningen av här ifrågavarande del av klockarboställets mark, men får samtidigt framhålla, att den å den till ärendet hörande kartan angivna tomtindelningen icke synes vara lämplig varken i och för sig eller vid det förhållande, att de såsom utfartsvägar för tomterna i kvarterets inre föreslagna nya gatorna icke kunna vinna fastställelse enbart genom tomtindelning. Ifrågavarande kvarters storlek och omfattning nödvändiggör visserligen, att detsamma uppdelas med gata för att ändamålsenliga tomter må kunna anordnas jämväl i kvarterets inre, men synes i förevarande fall sådan uppdelning endast kunna ske genom ändring i gällande stadsplan och särskilda byggnadsbestämmelser. En dylik stadsplaneändring torde därför bliva erforderlig, innan tomtindelning företages.

Beträffande kammarkollegii förslag att de vid tomtindelning uppkomna tomterna böra utbjudas å offentlig auktion var för sig utan förköpsrätt för staden, anser sig byggnadsstyrelsen för sin del böra ifrågasätta, huruvida det dock icke vore lämpligare, om området i sin helhet odelat kunde försäljas till staden. Det högsta priset av en krona per kvadratmeter, som staden utfäst sig betala, förefaller visserligen lågt, men bör därvid påpekas, att bland annat viss gatumark häri inbegripes, och att dessutom ytterligare mark från ifrågavarande område torde, såsom ovan framhållits, erfordras till gator för erhållande av en lämpligare kvartersindelning. Såsom jämförelse härmed får styrelsen framhålla, att då statsverket år 1910 av Falu stad inköpte den klockarbostället närbelägna seminarietomten om 39,973 kvadratmeter, åsattes denna ett pris av 35,000 kronor eller sålunda omkring 87 öre per kvadratmeter. Härvid är dock att märka, att i köpeavtalet härom även ingick skyldighet för staden att omedelbart färdigställa gator med vatten- och avloppsledning, belysning m. m.

På grund av vad ovan anförts får byggnadsstyrelsen tillstyrka bifall till förevarande framställning om förvärvande av viss del av mark, tillhörig Kopparbergs församlings klockarboställe, dock under förutsättning att kvartersområdet i fråga bliver på lämpligt sätt genom stadsplaneändring uppdelat och därefter tomtindelning i vederbörlig ordning fastställd, innan någon upplåtelse för bebyggande må äga rum.

I likhet med de i ärendet hörda myndigheterna anser jag fullgoda skäl tala för en försäljning av ifrågavarande del av klockarbostället i Kopparbergs församling och tillstyrker följaktligen, att tillstånd till områdets försäljning utverkas hos riksdagen och kyrkomötet. Vad angår sättet för för-

säljningen föreslår kammarkollegiet, att markområdet med undantag av de delar, till vilka staden jämlikt bestämmelser i 1 kap. lagen om fastighetsbildning i stad må äga lösenrätt, försäljes å offentlig auktion genom utbud beträffande varje tomt för sig. Byggnadsstyrelsen åter har, med tillstyrkande i sådant hänseende av den av drätselkammaren i Falun gjorda framställningen, föreslagit, att hela området skall överlätas till Falu stad mot visst efter särskild beräkningsgrund fastställt pris. I ett med det förevarande likartat ärende — beträffande vilket jag förut denna dag tillstyrkt, att detsamma måtte föreläggas riksdagen, vilken hemställer av Kungl. Maj:t bifallits — nämligen rörande försäljning av en inom Vetlanda stad belägen, till klockaren i församlingen upplåten kyrkojord, har kollegiet hemställt om denna kyrkojords försäljning i dess helhet mot köpeskilling, bestämd enligt föreskrifterna i lagen om expropriation den 12 maj 1917. I betraktande av de olika sätt, som således kunna tänkas komma i tillämpning jämväl i fråga om nu förevarande försäljningsärende, torde vara lämpligast, att allenast ett allmänt medgivande till försäljning begäres men att åt Kungl. Maj:t lämnas fria händer att bestämma ordningen för försäljningen. En värdering av tomtmarken bör emellertid alltid föregå Kungl. Maj:ts beslut om försäljningen. Vidare bör, såsom byggnadsstyrelsen hemställt, området på lämpligt sätt genom stadsplaneändring och tomtindelning i vederbörlig ordning uppdelas, innan försäljningen äger rum.

Då ärendet nu torde böra underställas riksdagens prövning, hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen medgiva,

att sedan ifrågavarande område om cirka 19,000 kvadratmeter av klockarbostället i Kopparbergs församling blivit genom stadsplaneändring uppdelat och därefter tomtindelning i vederbörlig ordning fastställts, området må försäljas i den ordning, Kungl. Maj:t kan komma att bestämma, med skyldighet för köparen att bestrida lagfarts- och övriga med förvärvet förenade kostnader.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställer behagar Hans Maj:ts Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Em. G:son Bergman.
